

ב"ה • ערב שבת קודש פרשת האזינו • י"ב בתשרי התשע"ט

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

התקשרות

אירסא

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפרשת השבוע
• הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

צעירי
אגודת
חב"ד
כל הלב לכל אחד

הפצת המעיינות.

יום רביעי

י"ז תשרי, ב' דחול-המועד

שחרית

הושענות: 'אום אני חומה'.

קריאת התורה: קוראים לארבעה עולים. למנהג
אה"ק: לכולם "וביום השלישי". לשיטה השנייה:
כהן "וביום השלישי", לוי "וביום הרביעי", ישראל
"וביום החמישי", רביעי "וביום השלישי".
במוסף - "וביום השלישי".

יום חמישי

ח"י בתשרי, ג' דחול-המועד

שחרית

הושענות: אומרים "אדון המושיע".

קריאת התורה: קוראים לארבעה עולים. למנהג
אה"ק: לכולם "וביום הרביעי". לשיטה השנייה:
כהן "וביום הרביעי", לוי "וביום החמישי", ישראל
"וביום השישי", רביעי "וביום הרביעי".
במוסף - "וביום הרביעי".

השני²⁰. וכיוצא-בזה בכל ימי חול-המועד²¹. אולם
יש רבנים המחזיקים בהנהגה החדשה מתשמ"ט
דווקא²². על המראדאטרא ככל קהילה יהודיע
לכל הציבור שלו את הכרעתו עבורם בזה.
בקרבנות בתפילת מוסף אומרים בארץ-הקודש
"וביום השני", "ומנחתם".

בכל ימי חול-המועד (כמו ביום-טוב), חייבים
האנשים לשתות בכל יום רביעיית יין, לקיים מצוות
שמחת-יום-טוב.

בדבר ביקור בקברי צדיקים בחול-המועד - ניתן
התפלל שם על הצרכים לישועה, אף ש"הנפשות
עולות למעלה ואינן מושגות".

מסעות מבצעים

במשך ימי חול-המועד יש לנסוע מחוץ לעיר
לעורר יהודים בענייני תורה ומצוות, כולל הפצת
המעיינות, ולדאוג לכך שיהיו גם שם ארבע מינים
כשרים, כולל הוספה במניין ההדסים, לפחות עוד
ג' הדסים; ומה טוב - לצרף לנסיעה גם את האשת
חבר', וכמו כן את הילדים, לחנכם גם בענייני

20. משא"כ בחול מוספים לקרוא לרביעי' גם את 'ביום
השלישי', משום ספיקו של יום.

21. ההתכתבות בין הגר"ב נאה ז"ל לבין הרבי בנדון נדפסה
לראשונה במלואה ב'פרדס חב"ד' גיליון 16 (חנוכה תשס"ו).

22. דיון בנושא התקיים ב'התקשרות' גיליונות תר"מיתרמ"ג,
וראה גם בגיליון תרנ"א.

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו
ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,
בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

י"ב בתשרי ה'תשע"ט – י"ט בתשרי ה'תשע"ט

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
ו'	י"ב בתשרי	הל' ק"ש פרק ג-ד. הל' תפלה וברכת כהנים.. בפרקים אלו. פרק א.	הל' כלאים פרק ה.	מ"ע י. ה.
ש"ק	י"ג בתשרי	פרק ב-ד.	פרק ו.	מ"ע ה.
א'	י"ד בתשרי	פרק ה-ז.	פרק ז.	מ"ע ה.
ב'	ט"ו בתשרי	פרק ח-י.	פרק ח.	מ"ע ה.
ג'	ט"ז בתשרי	פרק יא-יג.	פרק ט.	מ"ע ה.
ד'	י"ח בתשרי	פרק יד-טו. הל' תפילין ומזוזה וס"ת.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק י.	מ"ע כו. יב.
ה'	י"ח בתשרי	פרק ב-ד.	הל' מתכנות עניים.. בפרקים אלו. פרק א.	מ"ע יג.
ו'	י"ט בתשרי	פרק ה-ז.	פרק ב.	מ"ע טו. יח.

זמני השבוע

תאריך	עלות השחר**		זמן ציצית ותפילין	זריחה החמה	סוף זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	לפני 72 ד'	לפני 120 ד'							
ו', י"ב בתשרי	4.27	5.16	5.37	6.35	9.29	12.34	1.04	6.39.3	7.03
ש"ק, י"ג בתשרי	4.28	5.17	5.38	6.36	9.29	12.33	1.04	6.37.9	7.02
א', י"ד בתשרי	4.29	5.17	5.39	6.36	9.29	12.33	1.03	6.36.6	7.01
ב', ט"ו בתשרי	4.30	5.18	5.39	6.37	9.30	12.33	1.03	6.35.3	6.59
ג', ט"ז בתשרי	4.31	5.19	5.40	6.37	9.30	12.32	1.02	6.34.0	6.58
ד', י"ח בתשרי	4.31	5.19	5.41	6.38	9.30	12.32	1.02	6.32.6	6.57
ה', י"ח בתשרי	4.32	5.20	5.41	6.39	9.30	12.32	1.02	6.31.3	6.55
ו', י"ט בתשרי	4.33	5.21	5.42	6.39	9.30	12.31	1.01	6.30.0	6.54

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.

** לגבי זמן עלות השחר הנוהג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.

*** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסידורו ('סדר הכנסת שבת') מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ
האזינו	6:02	7:13	6:17	7:15	6:08	7:14	6:19	7:15
חג הסוכות	5:59	7:10	6:14	7:12	6:05	7:11	6:17	7:12
שבת חול-המועד	5:52	7:04	6:08	7:05	5:59	7:05	6:10	7:06

צעירי-אגודת חב"ד באה"ק ת"ו • יו"ר: הרב יוסף-יצחק הכהן אהרונב

מערכת: לוי-יצחק שייקביץ, יוסף-יצחק אולידורט

מ"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 1122 כפר חב"ד 6084000

פקס: 03-9606169 אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

ISSN-07937474

יום שלישי

ט"ז בתשרי, א' דחול-המועד¹⁸

יום שני בערב - מוצאי יום-טוב¹⁹:

ערבית

אתה חוננתנו. יעלה ויבוא.

אם שכח - בכל תפילות חול-המועד, או שנסתפק בזה, ונזכר לאחר ברוך אתה ה" של סיום הברכה, יסיים 'למדני חוקיך', יתחיל 'יעלה ויבוא' וימשיך כסדר. אם נזכר אחר סיום הברכה קודם 'מודים' - אומר זאת שם, וימשיך 'מודים' (ללא חזרת 'ותחזינה'). אם התחיל 'מודים' חוזר ל'רצה'. אם כבר סיים 'היו לרצון' האחרון, חוזר לראש התפילה. אם נזכר בשחרית מתפלל שתיים - הראשונה לחובה, והשנייה לתשלומין.

הבדלה

בסוכה. בלי נר ובשמים. כשמבדיל על היין מברך אחר ברכת 'המבדיל' גם 'לישב בסוכה'.

שמחת בית-השואבה

נעשית בשנים האחרונות בלילות חול-המועד בכל אתר ואתר בפרסום גדול וברחובה של עיר, בהשתתפות תזמורת וברוב עם. כמורכב נעשית שמחה וכו' לנשים בפני-עצמן.

המניחים את הלולב ומיניו במים, מצווה להחליף בחול-המועד מדי פעם את המים, כדי שישאר הלולב לח והדור.

במשך ימי חול-המועד מחליפים את ההדסים והערבות, כולם או חלק מהם, אבל אין לוקחים

18. לבני חו"ל: ערבית דיו"ט. הדלקת הנרות: שלי-יום-טוב, ושהחיינו. סדר הקידוש בסוכה, הפעם: יין, קידוש, שהחיינו, לישב בסוכה. בהוצאת ס"ת בשחרית אומרים י"ג מדות פ"א, רבש"ע וכו', מוציאים ב' ס"ת וקוראים לה' עולים כדאיתמול 'שור או כשב', בספר הב' למפטייר כדאיתמול, הפטרה "ויקהלו אל המלך שלמה", אשרי, יהללו, מוסף כדאיתמול, נשיאת-כפיים וכו'. מנחה של יו"ט. ערבית של חול. אתה חוננתנו. יעלה ויבוא.

19. לעניין בן חו"ל הנמצא בארה"ק ולהיפך, הפסיקה הרגילה של רבותינו נשיאנו בזה היתה ע"פ נגלה (ולא ע"פ פס"ד אדה"ז בשו"ע מהדורת סי' א ס"ח, לפי המקום בו נמצאים בפועל). ראה במהדורה האחרונה של הליקוט בנושא, בס' 'נתיבים בשדה השליחות' ח"א עמ' קג. וע"ע.

בכל יום ערבה חדשה.

מבצע תורה

מכיוון שחול-המועד אסור במלאכה, וגם אין בו מצוות 'חציו לכם' דיום-טוב, ו'לענגו' דשבת, לכן נשאר בו על כל אחד ואחד הציווי המלא של "חייב לעסוק בתורה יומם ולילה ממש" (מלבד זמני התפילה ומלבד שמחת יום-טוב [ומבצעיו], כמובן).

מבצע חינוך

בהוראת כ"ק רבותינו, אדמו"ר מוהרי"צ והרבי נשיא דורנו, על המורים/ות לשמור קשר עם התלמידים/ות בימי חול-המועד.

מותר (ומצווה) לפתוח בית-ספר, ואם יש צורך - גם לכתוב, כדי להעסיק את התלמידים שלא יסתובבו ויבלו את זמנם בחוצות בימי חול-המועד, שאין לך 'דבר האבד' יותר מזה.

שחרית

היום (ומכאן ואילך) אין מברכים 'שהחיינו' על הלולב (וגם ב'מבצעים' - למי שכבר בירך על הלולב בחג זה).

אין מניחים תפילין בכל ימי חול-המועד. תפילה של חול, יעלה ויבוא. הלל, הושענות 'אבן שתייה', קדיש תקבל. שיר-שלי-יום, לדוד ה' אורי, קדיש יתום.

קריאת התורה

מוציאים ספר-תורה וקוראים בפרשת פינחס לארבעה עולים. על-פי הוראת הרבי - נראה שיש לנהוג כמנהג הרווח באה"ק לקרוא לכל עולה את פרשת היום (היום - 'ביום השני' ארבע פעמים, וכן הלאה), ולא כפי שהונהג על-פי ההקלטה משיחת י"ז תשרי תשמ"ט, ששלוש העליות הראשונות הן כמו בחו"ל: כוהן - 'וביום השני', לוי - 'וביום השלישי', ישראל - 'וביום הרביעי', ורק הרביעי קורא את קרבן היום בלבד 'וביום

העבודה הרוחנית בהשלכת אבוקות

חסידיים ואנשי מעשה בהשליכו אבוקות של אור השמימה • האם בית המקדש הוא המקום לעשיית 'קונץ' שכזה, ששייך לעניינים של שחוק וקלות ראש? • מטרת האור בבריאה לזכך את הגשמיות ולעשותה כלי לאלוקות • להגביה ולהתעלות מעל לגוף הגשמי, ולחזור עם כוחות מחודשים בעבודה הרוחנית • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

ב

ויש לומר הביאור בזה: נתבאר לעיל (סי"ג - בספר) שענין ה"אור" הוא האלקות שישנו בכל ענין ודבר שבהבריאה - שהרי "בדבר הוי' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם"⁴, והיינו, שבכל דבר שישנו בהבריאה ישנו "דבר הוי'" שמהוה ומקיים ומחיה אותו, כדאייתא במדרש תהלים על הפסוק⁵ "לעולם ה' דברך נצב בשמים", "על מה השמים עומדים על אותו דבר שאמרתני יהי רקיע בתוך המים כו' ובאותו הדבר שברא אותן בו הם עומדים לעולם", ועל-דרך זה בכל הנבראים שבעולם. וענין זה, שנותן קיום וחיות לכל עניני הבריאה, נקרא בשם "אור".

והנה, אף-על-פי שאלקות מצד עצמו הוא קדושה בלבד, אחדות הפשוטה, ובאופן ש"לא יגורך רע"⁶, ובמכל-שכן וקל-וחומר מזה ש"אין דברי תורה מקבלין טומאה"⁷, ועל-אחת-כמה-זכמה אלקות עצמו, מכל מקום, רצה הקב"ה להיות "השוכן אתם בתוך טומאתם"⁸, כך, שיכול להיות מעמד ומצב של "בתוך טומאתם", ואף-על-פי-כן יהיה הקב"ה "שוכן אתם".

כלומר: אף-על-פי ש"אין דברי תורה מקבלין

א

בנוגע לעניינים של "אור שמחת בית השואבה" - הנה נוסף לכך ש"לא היה חצר בירושלים שאינה מאירה מאור בית השואבה", ועד ש"אשה היתה בוררת חטים לאור של בית השואבה", הרי גם במקום זה גופא (בבית המקדש) פעלו דבר חדש - כמסופר במשנה¹ ש"חסידיים ואנשי מעשה היו מרקדין בפניהם באבוקות של אור שבידיהן", ומבואר בגמרא² שהריקוד עם ה"אבוקות של אור" היה באופן ש"היה נוטל... בידו אחת וזורקן כלפי מעלה וזורק אחת ומקבל אחת" (בידו השני').

ולכאורה אינו מובן³: כאשר רוקדים באבוקות של אור - מהו הצורך לזרוק את האבוקה למעלה, שאז חוזרת ונופלת למטה, וצריך לחזור ולתופסה, אלא - בידו השנייה!?

ואם רק כדי להראות "קונץ", שיכול לשחק בידיו, לזרוק אבוקה ביד אחת ולתופסה ביד השנייה כו' - הרי מובן שהמקום דבית המקדש, והמאורע דשמחת בית השואבה, אינם מתאימים לעשיית עניינים של שחוק וקלות ראש, אפילו על-ידי אנשים פשוטים, ועל-אחת-כמה-זכמה כאשר מדובר אודות "חסידיים ואנשי מעשה"!

'אליך', ו'יחונך', 'אליך', 'לך', 'שלום'. כשאומרים תיבת 'ברכך' - המתברך ראשו באמצע. ה' - מיסב ראשו לימינו. וישמרך - באמצע. יאר - לשמאלו. ה' - באמצע. פניו - לימינו, וכן הלאה עד לתיבת שלום - באמצע.

כשמזכירים הכהנים את השם, אין הקהל אומרים "ברוך הוא וברוך שמו", וכן אין אומרים "כן יהי רצון" וכדומה.

כשהכהנים נושאים כפיהם כמוסף של יום טוב אומרים הקהל "ריבוננו של עולם..." - בשעה שהכהנים מנגנים דווקא, אבל כשהכהנים אומרים את התיבות, צריך לשמוע. כשמנגנים הכהנים לפני התיבה "וישם", אומר הקהל "ריבוננו של עולם... הצדיק". כשמנגנים לפני תיבת "לך" - "ואם... אלישע". כשמנגנים לפני תיבת "שלום" - "וכשם... לטובה". וכשהכהנים אומרים תיבת "שלום", מסיימים "ותשמרני ותחנני ותרצני".

"אדיר במרום..." - אומרים אחר עניית אמון, כשעדיין הטלית על הפנים.

קידוש

"אתקיננו דיום טוב, אלה מועדי", וברכות 'בורא פרי הגפן' ו'לישב בסוכה'. המסובים מברכים 'לישב בסוכה' אחרי ברכת 'המוציא'.

מבצע לולב

הרבי הנהיג אשר בימי חג הסוכות יוצאים עם הד' מינים לרחוב וכיוצא בזה, מקומות שם נמצאים בני ובנות ישראל לזכותם במצווה זו. גם במבצע לולב משתדלים שייטלוהו בסוכה [וכן לכבדם במיני מזונות, ולברך עמם "לישב בסוכה"].

ידועה הנהגת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, אשר הד' מינים שהוא מברך עליהם הוא מוסרם כדי שהקהל יוכל לברך עליהם. "מסופר על אחד הרה"צ (כמדומה מפולין) שהתנהג כן בקביעות, וכששאלוהו: והרי על-ידי המשמוש נוגעים בהענין ד'הדר'? ענה, שאין לך 'הדר' [יותר] מזה, שכמה וכמה מבני-ישראל יקיימו בו מצווה נעלית זו!".

מקיף, וכן אָבַל על אביו ואמו במשך כל י"ב חודש אינו מקיף. ויש לו לכבד בארבעת-המינים שלו אדם אחר שאין לו ד' מינים - שיקיף הוא.

את הפסוקים "כי אמרת... (ודמיו, שבסוף כל הושענא) אומרים רק בהושענא-רבה. בשנים האחרונות הורה הרבי לנגן "הושיעה את עמך..." בניגון הידוע. את הפסוק "למען דעת..." שבסוף הושענאות, אומרים בקול רם כשמכניסים את ספר-התורה להיכל.

שימור ד' מינים ביו"ט

מותר להחזיר לולב למים ביום טוב, ואף להוסיף עליו מים (עד מחצית מהכמות הנמצאת), אבל לא להחליף את המים. על-פירוב נשמרים המינים כראוי ללא מים כשהם סגורים היטב בתוך נרתיק ניילון (שהוכן מערב יום טוב, עם ריסוס קל של מים פנימה, ליצירת לחות), או בתוך נייר-כסף.

קריאת התורה

'אתה הראת'. בפתיחת הארון אומרים פעם אחת י"ג מידות. "ריבוננו-שלי-עולם", יהיו לרצון, ואני תפילתי (פעם אחת), וממשיכים כרגיל: "ברוך שמיה... ישועה ורחמים".

מוציאים שני ספרי-תורה, את הראשון מוליך הש"ץ, וקוראים בספר הראשון לחמישה עולים (ויקרא כב) "שור או כשב", מניחים ספר שני על הבימה ואומרים חצי קדיש. הגבהה וגלילה.

קוראים למפטיר בספר השני (במדבר כט) "ובחמישה-עשר יום". הגבהה וגלילה. הפטרת היום (זכריה יד): "הנה יום בא לה", ומזכירים קדושת היום בברכה אחרונה.

סדר התפילה

אשרי. נוטלים את ספר-התורה השני ואומרים 'הללו'. חצי קדיש. מוסף של יום טוב.

נשיאת כפיים

הכול מכסים את פניהם בטלית, וגם את הילדים מכניסים תחת הטלית. גם ידי הכהנים מכוסות בטלית.

הכהנים מפנים את פניהם לשמאלם, לימינם ולאמצע, בכל אחת מהמילים: 'ברכך', 'וישמרך',

4. תהלים לג, ו.
5. תהילים קיט, פט. הובא בלקו"ת אחרי כה, סע"ג.
6. שם ה, ה. וראה לקו"ת במדבר ג, סע"ג. וש"נ.
7. בדרכות כב, א. רמב"ם הל' ק"ש בסופן.
8. אחרי טו, אז ובפרש"י.

1. סוכה ה, ד.
2. סוכה ג, א ובגירסת הע"י.
3. ראה גם פי' יפה ענף לע"י סוכה שם.

טומאה, ועל־אחת־כמה־זכמה בנוגע לאלקות, נותן התורה – חס ושלום לומר ענין כזה – מכל מקום, בנוגע להמשכת האור אל המקבל, מהתורה אל לומד התורה, הנה כאשר לימוד התורה הוא בטהרה, כאשר האור האלקי נמצא בכלי טהור, אזי יש לו פעולה גדולה ביותר, מה־שאי־כן כאשר הכלי אינו זך, ועל־אחת־כמה־זכמה אם הוא כלי מלוכלך או כלי טמא חס־ושלום, הרי אף־על־פי שדברי תורה אינם מקבלים טומאה, הרי בנוגע לפעולת התורה על האדם אמרו חז"ל⁹ "לא זכה נעשית לו כו'" (היפך סם חיים), ועל־דרך־זה בנוגע להאור האלקי שצריך להאיר בכל דבר שבכריאה, שיהיה ניכר שהתהוותו וקיומו אינו אלא על־ידי דבר הוי' – הנה מצד זה שהכלי אינו זך אלא עכור, גשמי וחומרי, מלוכלך ולמטה מזה, אין האור פועל פעולתו.

ועל־דרך שרואים בנוגע לשמש, אחד ממשמשי של הקב"ה, שכאשר אור השמש משתקף במראה נקיה, אזי נראה כל תוקף האור, מה־שאי־כן כאשר משתקף בדבר שאינו מזוכך, ובפרט דבר עכור ביותר, ועד לדבר שחור לגמרי, שלא ניכר בו אור השמש.

והיינו, שכאשר הדבר המקבל את האור הוא שחור לגמרי, היינו, שאין בו ענין של זכות ("איידלקייט") ורוחניות – יכול הוא להשאר במעמד ומצב של חושך כפול ומכופל, כאילו לא הייתה חס־ושלום מציאות אור בעולם. ועד שיכולה להיות מציאות של "קליפה" שאומרת "אני ואפסי עוד"¹⁰, היינו, שמלבד גשמיות וחומריות אינו יודע מאומה, כי, "לי יאורי ואני עשיתיני"¹¹, הוא עשה את עצמו, ללא ענין שמהוה ומקיים ומחיה אותו.

ועל זה צריכה להיות עבודה בהכלים המקבלים – דאף־על־פי שדברי תורה אינם מקבלים טומאה, ועל־אחת־כמה־זכמה באלקות ש"לא יגורך רע", מכל מקום, כדי שיפעל הדבר בהמקבל, יש צורך בהכנה הראויה שיהיה "כלי" זך ומצוחצח שיוכל לקבל את האור באופן שיפעל בו פעולתו.

וכפי שמצינו המשל על הצורך בענין הכלי – שבנוגע לכף היד אין חילוק כלל בין דבר מתוק לדבר מר כמו פלפלין, כיון שכף היד אינו יודע ומרגיש

כלל שזה דבר מתוק וזה פלפל חריף; ורק כשמגיע ל"חייך (ש) אוכל יטעם"¹² – אזי ניכר החילוק בין תכלית המתקנות, "דבש ונופת צופים"¹³, ל"מרה כלענה"¹⁴, שזהו עומק תחת שאין למטה הימנו.

ועל־דרך־זה בנוגע לענין האור – שצריך לפעול שיהיה כלי הראוי ומוכשר לקבל את האור, היינו, שיהיה נרגש האלקות שבכל דבר שבעולם, ולולי זאת יש מקום לטעות שכלי, כיון שרצה הקב"ה שהכריאה תהי' באופן ש"כל הרוצה לטעות יטעה"¹⁵, ולכן צריך האדם לפעול בעצמו שלא תהיה אחיזה לטעות חס־ושלום שישנו עוד איזה דבר מלבד הקב"ה.

ובזה היא עבודת האדם כל ימי חלקו בקיום המצוות – כדאיתא במדרש¹⁶ "וכי מה איכפת לי' להקב"ה למי ששוחט מן הצואר או מי ששוחט מן העורף, לא ניתנו המצוות אלא לצרף בהם את הבריות", "לצרף" מלשון בירור וזיכוך, היינו, לברר ולזכך את כל הענינים שנבראו בעולם, החל מאיש הישראלי שלומד תורה ומקיים מצוות, ועל ידו גם את הענינים הגשמיים שבהם מקיימים המצוות, שיתבררו ויזדככו עד שיהיו דברים קדושים – שלכן גם על־פי נגלה ישנם פרטי הדינים דתשמישי קדושה ותשמישי מצוה¹⁷, ועד להמצוה עצמה בעת קיומה שאז הרי זה אלקות בעצמו.

א

אמנם, גם לאחר שהכלי נעשה מזוכך ומבורר ונקי שאז מאיר האור בהדבר התחתון, הנה כל זמן שהאור קשור עם הכלי שנמצא למטה, לא יכול להיות האור בטהרתו, מצד המקבל, כמו שהיה קודם התלבשותו בכלים.

וזהו שמצינו אפילו בנוגע לצדיקים – אם מדריגתם היא למטה מעט ממה שכתוב גבי רבינו הקדוש ש"זקף עשר אצבעותיו כלפי מעלה אמר רבוננו־שלי־עולם גלוי וידוע לפניך... (ש)לא נהניתי

12. איוב יב, יא.

13. תהלים יט, יא.

14. משלי ה, ד.

15. ב"ר פ"ח, ח.

16. שם רפמ"ד.

17. ראה מגילה כו, ב.

מתחילה מן החזה. אחר כל הולכה מנענעים (מכסכים) את הלולב, ואחר־כך עושים את ההבאה. ראש הלולב יהיה למעלה בכל הנענועים.

במשך כל הנענועים, האתרוג מכוסה ביד – חוץ מהנענוע האחרון, שאז מגלהו קצת.

עוד נהג הרבי: היה מביא את ד' המינים אל מול החזה, ואחר־כך בתנועה נוספת היה מביאם ומגיעם אל החזה ממש.

בכל משך הנענועים עמד במקום אחד כשפניו למזרח. לא פנה לכיוון הנענועים, אלא בהפניית הידיים וחלק הגוף העליון.

בכל הנענועים המינים זקופים ובגובה החזה, מלבד הנענועים למעלה ולמטה, שבהם המינים זקופים, ורק הידיים מורמות לגובה הפנים או מושפלות למטה.

תפילת שחרית

שמונה־עשרה של יום־טוב.

מי שלא הספיק ליטול לולב לפני התפילה "ואי אפשר לצאת מבית־הכנסת מפני הרואים", יברך עליו שם לפני ההלל, וב'אנא' שבסוף ההלל ינענע רק פעם אחת, כדלהלן.

הלל: אחר חזרת הש"ץ אומרים הלל שלם. לכל הדעות מברכים עליו תחילה וסוף, וגם ביחיד (וכן גם בימי חול־המועד ושמחת־תורה).

באמירת הלל אוחזים את הלולב (ביד ימין), ולנענועים מצרפים אליו גם את האתרוג (ביד שמאל).

באמירת הלל (תמיד), כופלים הודו לה' אחר כל אחד מהשלושה פסוקים: "יאמר נא... כי לעולם חסדו", וגם ביחיד. דהיינו: הש"ץ מקריא: "הודו... והציבור [ולא הש"ץ] עונים בקול: "הודו", ואומרים בנחת "יאמר נא ישראל..."; הש"ץ מקריא: "יאמר נא ישראל..."; והציבור עונים בקול (והש"ץ עמהם בנחת): "הודו..."; ואומרים בנחת "יאמר נא בית אהרן..."; הש"ץ מקריא: "יאמר נא בית אהרן..."; והציבור עונים בקול (והש"ץ עמהם בנחת): "הודו..."; ואומרים בנחת "יאמר נא יראי ה'..."; הש"ץ מקריא: "יאמר נא יראי ה'", והציבור עונים בקול (והש"ץ עמהם בנחת) "הודו...".

הנענועים

מנענעים את הלולב ומיניו ארבע פעמים בהלל:

"הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו", ב'אנא ה' הושיעה־נא, ובכפולו [בין שני הנענועים ב'אנא ה' היה כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו עושה הפסק כלשהו, כגון הנחת האתרוג, הפרדת הרגליים, סידור הטלית על כתפיו וכדומה], וב'הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו" הראשון אשר בסוף ההלל. ואם בירך על הלולב בבית־הכנסת קודם הלל, אינו מנענע ב'אנא ה' הושיעה־נא" אלא פעם אחת.

סדר הנענועים

"הודו" – לדרום, "לה" – אינו מנענע (אבל מצרף אמירתו לאמירת מילת "הודו"), "כי" – לצפון, "טוב" – למזרח, "כי" – למעלה, "לעולם" – למטה, "חסדו" – למערב.

"אנא" – לדרום ולצפון, "ה" – אינו מנענע, "הושיעה" – למזרח ולמעלה, "נא" – למטה ולמערב.

הושענות

מוציאים ספר־תורה אחד, והמוציא עומד איתו ליד הבימה ומחזיקו¹¹. ארון־הקודש נשאר פתוח עד גמר אמירת הושענות.

כמדומה שנהוג להקיף בבית־הכנסת גם כשמתפללים ביחיד.

באמירת הושענות היה הרבי מחזיק את ארבעת המינים בשתי ידיו, ומצמידם לחזהו.

אומרים תיבת ה' הושענא בראש ולאחרי כל ארבעת ה'אותיות' המקדימות (הושענא למענך אלוקינו... בוראנו...), וכן קודם כל 'אות' שבסדר אותו היום (הושענא למען אמיתך, הושענא למען ברייתך... – כך נהג הרבי). באותיות שאומרן החזן בקול רם – שאז מקיפים בהן – אומרים ה'ושענא' לפניו ולאחריהן. מנהגנו שהש"ץ מתחיל לומר בקול רם מאות ס' או ע'. מדייקים לעשות היקף אחד שלם סביב הבימה, ומסיימים אותו באמירת אות ת'.

הושענות דיום זה: למען אמיתך.

ההקפות הן (נגד כיוון השעון) מזרח – צפון – מערב – דרום (מי שהתחיל ממקומו – ישלים סיבוב).

מי שאין לו ד' מינים – ייקח מאחר שכבר סיים ויקיף גם הוא. מי שאירע לו אָבֶל (רח"ל) בחג, אינו

11. בלוח כולל־ח"ד כתוב שאם לכולם יש לולבים, יניחו את ספר־התורה על הבימה. וע"ע.

בסוכה, היה מביט בסכך.

מי שבירך 'שהחיינו' בשעת הדלקת הנרות – לא יברכנה עתה. ברכת 'שהחיינו' בקידוש שבסוכה עולה גם על עשייתה ועל מצוות הישיבה בה, ולכאורה יש לכוון על כך בשעת הברכה, הן המקדש והן השומעים. איש שבירך (בטעות) 'שהחיינו' בהדלקת הנרות, אם הדליקם חוץ לסוכה, יכוון לצאת כעת מאדם אחר שאומר 'שהחיינו', או יברך בעצמו שוב ברכה זו בקידוש.

סעודת יום טוב

ביום טוב דחג הסוכות טובלים פרוסת המוציא בדבש, אבל על השולחן שמים גם מלח. המסובים מברכים 'לישב בסוכה' אחרי ברכת 'המוציא' (וכן ביום).

אף-על-פי שנשים פטורות מן הסוכה, בכל-זאת אינן נמנעות מלאכול בה ולברך 'לישב בסוכה'.

בלילה הראשון של חג הסוכות חייבים [הגברים] מן-הדין לאכול כזית פת בסוכה. ואפילו ירד גשם, מקדשים בסוכה ומברכים 'לישב בסוכה' ו'שהחיינו', אוכלים כזית וגומרים את הסעודה בבית (ובשעת ברכת 'המוציא' יש לכוון לגמור הסעודה בבית). ואם פסק הגשם אחר-כך, יש לשוב לאכול בסוכה כזית פת (מבלי לברך שנית 'לישב בסוכה') ולברך ברכת-המזון בסוכה. אם כשיורד גשם נראה שהוא ייפסק אחרי שעה או שעתיים, צריך להמתין.

ענייני סוכה ויום טוב

מנהגנו שלא לצאת מהסוכה באמצע הסעודה גם כשיורד גשם, וגם במשך שאר ימי החג, במצב כזה נכנסים לסוכה, מקדשים ואוכלים בה ומברכים 'לישב בסוכה', ללא פקפוק, וגם מתוועדים. וכן נהג הרבי.

מברכים 'לישב בסוכה' רק על לחם או מיני מזונות יותר מכביצה (כביצה: 54 סמ"ק). להשוואה: נפח קופסת גפרורים רגילה, כולל האריזה, הוא כ-30 סמ"ק. ומברכים תחילה 'המוציא' או 'מזונות' ואחר-כך, לפני שטועמים, מברכים 'לישב בסוכה'.

המהדרים – גם מים אינם שותים מחוץ לסוכה. אין מנהגנו לישון בסוכה.

בשולחן-ערוך אדמו"ר הזקן נפסק, שהנכנס לסוכת חברו ל"שינה וטיוול", מברך 'לישב בסוכה'. [והנכנסים לביקור קצר ומסתפקים אם זו קביעות,

משתדלים לכבדם במיני מזונות יותר מכביצה כדי שיברכו כדן].

ממצוות שמחת יום טוב לשתות בכל אחד מימי החג רביעית יין, אך אפשר לצאת ידי חובה בשתיית הרביעית מכוס הקידוש (גם בלילה).

נטילת לולב

משכימים ומקדימים לקיים מצוות לולב, ובפרט בפעם הראשונה.

אסור לאכול לפני נטילת לולב. והבריאים גם אינם טועמים לפני-כן.

נטילת לולב בסוכה היא מצווה מן המובחר, ואפילו קודם התפילה מברכים בסוכה. וגם אם יורדים גשמים, מצווה מן המובחר להמתין עד שייפסק הגשם כדי ליטלו בסוכה.

כשנותנים את ארבעת המינים לאחר לברך, נכון לומר בפירוש שהוא "במתנה על-מנת להחזיר" [בספר המנהגים משמע, וכן נהג הרבי למעשה, לומר זאת גם בחול-המועד], "והוא תועלת לנותן ולמקבל".

איטר יד נוטל את הלולב בימינו שהוא שמאל כל אדם, ואת האתרוג בשמאלו שהוא ימין כל אדם.

שדרת הלולב צריכה להיות מול פני הנוטל. עומד כשפניו למזרח, נוטל את הלולב ביד ימין ומברך על הלולב, ונוטל את האתרוג בשמאלו ומתחיל ברכת שהחיינו. בסיום הברכה – מצמיד יחד את הלולב ומיניו לשליש העליון של האתרוג, אשר אווזו באלכסון קצת. ומנענע.

הנענועים

לדרום וצפון – לקרן דרומית מזרחית, קרן צפונית מזרחית. למזרח – לאמצע המזרח. למעלה – בהבאה מורידים תחילה מעט "המשכה בעולם", ואחר-כך מביאים אל החזה. למטה – בהבאה מעלים תחילה מעט "העלאת העולם", ואחר-כך מביאים אל החזה. למערב [דרך ימין] – שתי פעמים הראשונות לקרן מערבית דרומית, בפעם השלישית – לאמצע מערב [הכיוון צריך להיות למזרח ומערב העולם, ולא שה'מזרח' הוא תמיד לכיוון ירושלים, ככתפילה].

לכל צד – הולכה והבאה שלוש פעמים. בהבאה צריך להגיע עד החזה, "מקום שמכים באמירת 'אשמנו'", וגם ההולכה, כולל ההולכה הראשונה,

מעולם הזה אפילו באצבע קטנה¹⁸ – שצריכים לחיבוט הקבר כדי לנער את האבק והעפר שנדבק מעניני העולם¹⁹, אף-על-פי שהיו צדיקים במשך כל ימי חייהם, כי, כאשר יש עסק עם ענינים גשמיים וחומריים, כל ימלט שלא יעשה איזה רושם.

ועל-דרך-זה מצינו בנוגע לנביאים, שבשעה שהנביא היה מקבל את אור הנבואה, הוצרך להיות אצלו התפשטות הגשמיות²⁰ (וזהו גם כן ענין הפשטת הלבושים בעת הנבואה, כמו שכתוב בשאלו²¹ "ויפשט גם הוא בגדיו ויתנבא") – כי, אפילו גופו של צדיק שהוא במדרגה נעלית כל כך שהשכינה שורה עליו (כדאיתא בגמרא²² "אין השכינה שורה אלא על חכם גבור ועשיר ובעל קומה"), מבלבל הוא לקבל את אור הנבואה כמו שהוא;

ועוד זאת, שגם בשעה שהנביא מקבל את אור הנבואה על-ידי הנשמה, מתנבא כל אחד ואחד בסגנון שלו²³, לפי הכשרונות שלו, היינו, שהגוף פועל ומשאר רושם על אור הנבואה שנמשך על ידו. וההסברה בזה – כמבואר בתניא²⁴ ש"גם שיהיה צדיק גמור עובד ה' ביראה ואהבה רבה בתענוגים (שזוהי תכלית העבודה, ועל זה נאמר²⁵ "עבודת מתנה אתן את כהונתכם"), לא יגיע למעלת דביקותו בה' בדחילו ורחימו בטרם ירידתו לעולם הזה החומרי... שהגוף אינו יכול לסבול כו", ומה גם שבהיותו למטה הרי גם הנשמה "אינה בטלה במציאות לגמרי... רק הוא דבר בפני עצמו ירא ה' ואוהבו"²⁶, "יש מי שהוא אוהב"²⁷.

ד

והעצה לזה – שמזמן לזמן יתעלה למעלה מכמו שהוא מקושר בגוף:

18. כתובות קד, א.

19. ראה סה"מ קונטרסים ח"א עה, א. ועוד.

20. ראה סה"מ תשי"י ריש ע' 118. וש"נ.

21. שמואליא יט, כד.

22. שבת צב, א. וש"נ.

23. ראה סנהדרין פט, סע"א. וראה גם תר"מ ח"ז ע' 201.

24. פל"ז (מח, סע"א ואילך).

25. קרח יח, ז. וראה תניא פי"ד.

26. שם פל"ה (מד, סע"א ואילך).

27. תו"א ויקהל (בהוספות) קיד, ד.

בספרי מוסר וספרי חסידות, החל מספר התניא²⁸, מובא מאמר הזהר²⁹ שצריך להיות ממארי דחושבנא כו', שבזה נכללת גם ההתבוננות ד"יזכיר לו יום המיתה"³⁰, כדאיתא בגמרא³¹ "שוב יום אחד לפני מיתתך... וכי אדם יודע איזה יום ימות... ישוב היום שמא ימות למחר" – שזהו המעמד ומצב של הנשמה בצאתה מן הגוף במלאת שבעים שנה, מאה ועשרים שנה.

והתבוננות זו, שעוד מעט יהיה מעמד ומצב זה ("אָט אָט איז דאָס") – מבטלת את החומריות והישות של הגוף ונפש הבהמית, ומאפשרת ל"אור" להתנתק מהענינים שנדבקו בו במשך היום, כך, שמצב הגוף לא יבלבל לשמחת הנפש (כמבואר בתניא³²).

ה

וזהו תוכן ענין הריקוד ב"אבוקות של אור": ובהקדם הביאור בדיוק הלשון "אבוקות של אור", ובפרט שלפני זה נזכר ש". של זהב היו שם", מנורה הקשורה עם נר, ואילו הריקוד של חסידים ואנשי מעשה הי' "באבוקות של אור" דווקא.

והעניין בזה:

ענינה של אבוקה – שהיא שזורה לכל-הפחות משתי נרות ביחד. וענינו בעבודה – שלאחרי עבודת התשובה בעשרת ימי תשובה, צריכה להיות העבודה ד"זמן שמחתנו" באופן של "אבוקה", שמורה על התאחדות והתכללות הנפש והגוף, נפש האלקית ונפש הבהמית, ששניהם יחדיו עובדים את ה', כמו שכתוב³³ "בכל לבבך", "בשני יצריך"³⁴.

וסדר העבודה הוא – שגם כאשר הנשמה מקושרת עם הגוף, הנה מזמן לזמן צריך ליטול את "האבוקה של אור" ולזרקה כלפי מעלה, מחודשת מהגוף, היינו, להעלות את ה"אור" ולנתקו לפי שעה מענינים גשמיים וחומריים, והתועלת שבזה – שלפי שעה מתנער ("ער טרייסלט זיך אָפּ") מהאבק והעפר כו'.

28. פכ"ט (לו, ב).

29. ח"ג קעה, א.

30. ברכות ה, רע"א (לגירסת הע"י).

31. שבת קנג, א.

32. פל"א (מ, ב).

33. ואתחנן ו, ה.

34. ברכות נד, א. (במשנה). ספרי ופרש"י עה"פ.

והמטרה היא – שלאחרי זה, כאשר ה"אבוקה של אור" חוזרת למטה, ומקבלה בידו השנייה שבה צריך לעסוק בעובדין דחול, אזי יש בידו "אבוקה של אור" מחודשת (אָן אָפּגעפּרישטע ליכטיקייט), מנוערת מענינים חומריים ואפילו מענינים גשמיים, ומנצל זאת לעבודה מחודשת בעניני התורה והמצוות במשך כל היום, באופן שיתמעטו הענינים הגשמיים שישנם במשך היום אפילו אצל צדיק גמור שעובד ה' באהבה בתענוגים, אבל הוא עדיין במעמד ומצב ד"ש מי שאוהב".

1

...והדרך כיצד לעשות זאת – הראו "חסידים ואנשי מעשה": אצל אלו שאינם יודעים פרטי הענינים בזה, יכולים להיות שני קצוות: כתוצאה מזריקת האבוקה של אור כלפי מעלה – יבוא לידי כליון הנפש לגמרי, ולא ירצה לחזור ולהתחבר עם הגוף; או לאידך גיסא, שמצד גשם הגוף – לא יוכל להתנתק אפילו לפי שעה ולהתבונן בהמעמד ומצב שלאחרי שבעים שנה או מאה ועשרים שנה.

ולכן נעשה ענין זה על-ידי "חסידים ואנשי מעשה": בנוגע ל"חסידים" – מפרש רש"י "כל חסיד הוא חסיד מעיקרו", היינו, שלא חטא כל ימיו, ולא טעם כלל טעם חטא, כך, שגם מצד הגוף יש לו שייכות רק לענינים גשמיים, אבל לא לענין של חטא.

ו"אנשי מעשה" – "מעשה" מלשון כפיה, כמו "מעשין על הצדקה"³⁵ – שעומדים כל ימיהם בתנועה של כפיה, היינו, שאין להם רצון מצד עצמם, וכל ענינם הוא כמו עבד שממלא רצון אדונו.

ואצל "חסידים ואנשי מעשה" אין מקום לחשוש שמצד ישות וחומר הגוף לא יוכל להיות זריקת האור כלפי מעלה – כיון שהגוף הוא במעמד ומצב שלא טעם טעם חטא, והורגל כבר לענין של כפיה, ללא רצון עצמי; וכמו-כן אין לחשוש שמצד זריקת האור כלפי מעלה יהיה ענין של כלות הנפש – כיון שגם מצד הנשמה ישנו ענין הכפיה, דאף שהאור מצד עצמו הוא בתנועה של רצוא לעלות למעלה, מכל מקום, עומד הוא בתנועה של שוב, התקשרות הנשמה בגוף, כיון שרוצה למלא את רצונו של הקב"ה, ש"לא תהו בראה (אלא) לשבת יצרה"³⁶.

ולכן, ה"חסידים ואנשי מעשה" הם אלו שמראים את הדרך לענין הריקוד עם "אבוקות של אור" באופן ש"היה נוטל... בידו אחת וזורקן כלפי מעלה וזורק אחת ומקבל אחת" כדי להאיר למטה.

(מהתועדות שבתקודש פרשת האזינו, שבת שובה, ה'תשד"מ, תורת-מנחם ה'תשד"מ כרך א' עמ' 33)

35. ב"י לטו"ד סדמ"ח. וראה לקו"ת בחוקותי מה, א. ובכ"מ.
36. ישעיה' מה, יח.

סיכום

הבהמית ונפש האלוקית יחד לעבודת ה'.

וסדר העבודה הוא: קודם 'לזרוק למעלה' את האבוקה של אור, כלומר, להתעלות לפי שעה מעניינים גשמיים וחומריים, במטרה שתיכף לאחר מכן, כשהאבוקה חוזרת למטה, היא נקלטת ביד השנייה, שבה מתעסקים בענייני חולין – ובזכות ההתעלות מנוצלת לעבודה מחודשת בתורה ומצוות.

את הדרך לזה הראו 'חסידים ואנשי מעשה': מצד אחד שייכים להתעלות רוחנית, מכיוון שהם במעמד ומצב שלא טעמו טעם חטא, ומצד שני עניינם הוא 'מעשה' – לאחר ה'רצוא' הם מקיימים 'שוב' בעולמות הגשמיים.

מתחלקות בשווה לצדדים⁶.

אין משתמשים בסלים הקלועים לערבות ולהדסים ('קוישיקלך'), אלא בטבעות העשויות מעלי הלולב. הרבי הורה להכין את כל הטבעות קודם שמתחילים לאגוד את הלולב⁷.

ההדסים – אחד מימין הלולב (כאשר שדרת הלולב היא מול פני האוגד), אחד משמאלו ואחד באמצע, נוטה קצת לצד ימין. והערבות אחת מימין הלולב ואחת משמאלו⁸.

משתדלים שהערבות לא ייראו כל-כך.

קצותיהם התחתונים של הלולב, ההדסים והערבות מונחים בשווה זה ליד זה, ולא שיבלוט הלולב מלמטה⁹.

על הלולב עצמו עושים שתי כריכות. ומשתדלים ששתי הכריכות יהיו מכוסות בהדסים ובערבות, וגם, על-כל-פנים מקצת, הכריכה העליונה.

בנוסף לשתי כריכות הנ"ל (ואחרי עשייתן¹⁰), אוגדים את הלולב, ההדסים והערבות ביחד על-ידי שלוש כריכות. שלוש כריכות אלה צריכות להיות בתחום טפח אחד. נמצאו סך-הכול חמש כריכות.

בחג יש לאחסן את הלולב ומיניו בצורה טובה, ובפרט שבשבת אסור גם להוסיף מים בכלי שבו נמצאים ארבעת המינים¹¹. יש מעדיפים להוציא בכל פעם את ההדסים והערבות מכריכתן עם הלולב אחרי התפילה (והמבצעים), ולאחסנם יבשים בתוך נייר-אלומיניום בתחתית המקרר.

בחג הסוכות (וגם בשבת שבו) אסור להריח בהדס שבלולב. וטוב להימנע גם מלהריח באתרוג של מצווה. אם טעה והריח, לא יברך על הריח¹².

אם יש גג מעל הסוכה, יש לזכור לפותחו לפני כניסת יום-טוב.

הדלקת נרות יום-טוב

כדאי ונכון שיתחילו [הבנות] להדליק פעם הראשונה ביום-טוב, שאז יברכו 'שהחיינו' גם על

6. ראה 'אוצר' שם אות סב.

7. 'אוצר' עמ' רפה.

8. סידור אדמו"ר.

9. 'אוצר' ס"ע רפה מהנהגת הרבי, וע"ש מקור לזה מסידור אדמו"ר.

10. שם עמ' רפז אות ע.

11. שו"ע ס' תרנ"ד. שו"ע אדמו"ר ס' שלו ס"ז.

12. טושו"ע ס' תרנ"ג ונו"כ. סדר ברה"נ פ"א ס"ח.

התחלת קיום מצוות הדלקת נר יום-טוב¹³.

אם אפשר, מדליקים נרות יום-טוב בסוכה. ואין להכניסם הביתה אחרי ההדלקה [אמנם אם הסוכה קטנה ואין מקום לנרות, ובפרט אם יש חשש בטיחות, יכולים להשתמש במשהו לאור הנרות ואחר-כך להעבירם (אם אפשר – רק חלק מהם) לחדר אחר, ואם אפשר, יש להשתדל שיהיה נר שבירכו עליו במקום שיראו אותו בעת ברכת הקידוש¹⁴].

אחרי ההדלקה¹⁵, מברכות "להדליק נר של יום-טוב" ו"שהחיינו". איש המדליק לא יברך 'שהחיינו'.

יום שני, ט"ו בתשרי

א' דחג-הסוכות¹⁶

ראשון בערב, ליל חג-הסוכות

תפילת ערבית של יום-טוב.

שמחת בית-השואבה

שמחת החג, וגם שמחת בית-השואבה, מתחילת מליל ראשון של חג-הסוכות. נוהגים לשיר, למחוא כף ולרקוד [לא רק בחול-המועד, אלא] גם ביום-טוב.

פעמים רבות דיבר כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו על המבצע לבקר בבתי-כנסת (ולנסוע בחול-המועד לערי-השדה) כדי לשמח בשמחת בית-השואבה ושמחת החג בכלל.

החל משנת תשמ"א היתה ההוראה לערוך שמחה זו בחול-המועד "ברחובה של עיר", וברוב עם הדרת מלך.

סדר הקידוש

מקדשים בסוכה, "אתקינו" (דיום-טוב), "בורא פרי הגפן", "אשר בחר בנו", "לישב בסוכה", ו"שהחיינו".

קודם שהיה כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו מברך 'לישב

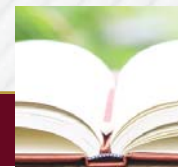
13. סה"ש תש"נ ח"ב עמ' 481. שערי הל' ומנהג או"ח ח"א ס' קלח.

14. ראה שו"ע אדה"ז ס' רסג ס"ד. לקוטי שיחות חכ"ב עמ' 283.

15. שו"ע אדה"ז ס' רסג ס"ח.

16. מקוצר היריעה נשמטו רוב ההערות הבאות, אך רוב

ההוראות המעשיות הועברו מן ההערות אל גוף הלוח.

לראות חסדי המקום

"מצד הרגילות... לא שמים לב לזה כדבעי", אמר הרבי לשלוחים, אשר "רואים את הברכות שלמעלה מדרך הטבע". "נס גלוי" התרחש במשך השנים תש"ח-תשכ"י, עליו הצביע הרבי במכתב לוועד כפר חב"ד. לחסיד שכתב לרבי שלא נענה הגיב הרבי: והאפשרי מענה טוב יותר מזה!?

חיינו אינם חיים". והגע בעצמך, ברכת כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ הצליחה לו שגם בתו... ת' נשתדכה לאברך תמים, ועתה משתדלים שהתמים הזה יתנתק מעבודת כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ, מלהיות שליח לבצע את רצונותיו הקדושים, אלא מסתפקים בהמעלות שהיו לו עד עתה.

בסופו של דבר נסעו בני הזוג לשליחות אותה ביצעו משך מספר שנים בהצלחה גדולה.

הקדמת תודה על חסדיו המרובים

בראש חודש מנחם אב תשמ"ב כתב הרבי לשליח באנגליה ('לקוטי שיחות' כרך כג עמודים 477-476):

כותב שברוך-ה' כל הענינים מתנהלים בהצלחה ורואים ישועת השם בכל רגע, ובמכתב של טו"ב ימים לאחרייזה - בהיפך מן הקצה אל הקצה ממש!

ובמענה עליו (על כל פנים בקיצור): בבואם - התחילו "מאל"ף-בי"ת בכל הענינים - עתה מצבם: ה' ברכם בבנים ובנות שליט"א הולכים בדרך התורה ומצוותיה מקור לנחת-רוח אמתי רב. יש להם בית משלהם, הקימו בעיר מוסדות וכו' עד שנתהפכה למצב שגם אחרים הקימו שם כולל וכו', הפיצו שם כמה הוכמה מיליונים דעניני

"ברכת כ"ק אדמו"ר הצליחה לו"

בשנת תשי"א - עוד טרם קבלת הנשיאות באופן רשמי - הציג הרבי נשיא-דורנו לבחור מוכשר שהיה אז חתן, לנסוע בשליחותו לאחר החתונה, למדינה חשובה.

החותן והמחותנת המיועדים חששו מאוד מהצעה זו, והרבי כתב להם מכתב ארוך בכ"ב מרחשון תשי"א (אגרות-קודש כרך ד' עמ' מד), ובו כתב להם בין היתר:

וראה ראינו, ובטח גם כבודיתורתו ראה, אשר מי שקיבל עלי-עצמו את השליחות שהעמים עליו הרבי, הצילה אותו השליחות מכל צרה וצוקה והעמידתו בקרן אורה, הן בגשמיות הן ברוחניות; גם אם היה נצרך לזה הצלחה דוקא למעלה מדרך הטבע, ובפרט בנידון דידן... ואם כן ברכות כ"ק מו"ח אדמו"ר עוד יוסיפו בזה כהנה וכהנה.

ממשיך הרבי וכותב:

ראיה להנ"ל הוא הסיפור שמביא בסוף מכתבו (שהוא - מעשה לסתור). כותב אשר באמור לו כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ אשר אין צריכים לדקדק בנוגע לשידוך בעד בתו... ת' [=תחיל'] דוקא על תמים, אמר לכ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ כי "כשאנחנו (בטח כוונתו על עצמו וזוגתו ת') נזכרים שנצטרך להשיא את בתנו לאינו תמים הנה ממש

קריאת התורה

קוראים לשישה עולים בשירת האזינו (כסימן "הזי"ו לך"), ואחד אחר השירה³.

הפטרה

וידבר דוד. אין אומרים 'אב הרחמים'.

מנחה

קוראים בתורה פרשת 'ברכה'. אין אומרים 'צדקתך'.

יום ראשון, י"ד בתשרי ערב חג הסוכות

מוצאי-שבת קודש

אין אומרים 'יהי נועם', 'ואתה קדוש'. אומרים 'יתן לך'. מרבים בצדקה בערב סוכות, ונותנים גם עבור יום-טוב (ובחור"ל עבור שני הימים הראשונים).

אגידת הלולב

מהדרים לאגוד את הלולב בסוכה ובערב יום טוב. הרבי נהג לעשות זאת אחר חצות היום⁴. המהדרים - אוגדים בעצמם את הלולב.

אין מוסיפים על אתרוג אחד, לולב אחד, שתי ערבות. אבל מנהג חסידים מקדמת-דנא להוסיף על שלושה הדסים. ו'כל המרבה - הרי זה משובח'.

בשנים האחרונות עורר הרבי להשתדל להוסיף על שלושה הדסים - על-כל-פנים עוד שלושה, כנגד השלושה שמן-הדין⁵ [גם ההוספות בהדסים

3. לוח כולל-חב"ד, משו"ע או"ח סי' תכח ס"ה.

4. 'אוצר' עמ' רפד.

5. 'התנועדות' תשנ"ב ח"א עמ' 76. וראה 'אוצר' שם.

שבת קודש פרשת האזינו

י"ג בתשרי

יום הילולא

ההסתלקות-הילולא של כ"ק אדמו"ר מהר"ש נ"ע, דור רביעי לנשיאי חב"ד (שנות הנשיאות: תרכ"ר-תרמ"ג), ומנוחתו כבוד בליובאוויטש, באוהל אביו כ"ק אדמו"ר ה'צמח-צדק².

ליל שבת קודש

לשון הוראת הרבי בספר המנהגים: "ידוע אשר בלילה - החל מצאת-הכוכבים עד אחרי חצות לילה - אין אומרים תהילים (ובכלל זה - שיעור תהילים החודשי)... לבד מראש-השנה, עשרת-ימי-תשובה, יום-הכיפורים והושענא-רבה". ברור מכאן שאין להקל בזה גם בלילי שבת ויום-טוב.

שחרית

לפני התפילה, סיום שמו"ת החל מ'שבעי' למנהג רבותינו נשיאינו.

1. המהר"ל מפראג (ס' הזכרונות לכ"ק אדמו"ר מהר"י"צ ח"א פכ"ט) והמגיד ממזריטש (ס' התולדות - אדמו"ר מהר"ש' של הרבי, עמ' 74) ציוו ללמוד שירת האזינו בע"פ. ובסה"ש תש"א (עמ' 56. בלה"ק - עמ' מו) "שמעתי מגדולים, שכל יהודי צריך לדעת את שירת האזינו בע"פ". ומבאר שם שזה מביא שפע ברכה גדול בפרנסה, עיי"ש.

2. תיאור ההסתלקות, ותצלום המצבה (החדשה) בס' 'ימי חב"ד' ביום זה. ביאור מעלת היום בשירות הרבי, הובאו בס' 'הלכות החג בחג' עמ' 53 ואילך. בהודמנות דומות, הציג הרבי לנצל 'עת רצון' כזאת, כדי להוסיף: לימוד פרק משנה, עכ"פ של האות הראשונה מאותיות השם. לימוד מתורתו של בעל ההילולא; בעבודת התפילה; בנתינת צדקה לענייני בעל ההילולא וממלאי-מקומו; ולקיים התנועדות של שמחה, והחלטות טובות. ואם לא נעשה הנ"ל או חלקו בו ביום, יש להשלימו בימים הסמוכים (ראה 'התנועדות' תשמ"ז ח"ב עמ' 286, והוספות שם עמ' 292. לקו"ש חכ"א עמ' 276).

תורה ויצאיות, שמם מפורסם וחשובים הם אצל שלטונות העיר וכו' ואפילו הגוים וכו'.

ואחר כליזה שואלים למה ישנם כאלה שמקנאים אותם (בלי עין הרע)? והם מתאוננים שמולם "אינו טוב" וכו'!?

מצב הכספי - כמה וכמה פעמים היה כיוצא בזה וסוף־סוף נסדרת, וגם עתה יהיה כן - אלא שצריך להיות התייעצות ב... כמו שכתבתי וכמה פעמים, ועשי' בדרך הטבע. ועוד ועיקר - בטחון בהשם.

כמה גדול כל החובות לאחרי עבודה של ריבוי שנים ופעולות?

הקאסל קאדעתך "המוזר" - לעזוב, רחמנא ליצלן, כליהנוכרילעיל ולהתחיל מחדש ומא"ב במקום אחר? האומנם זהו ענין הזקוק למענה?

כמובן ופשוט צריך להיות תפלה להשם למלאות כל הצרכים ומידו המלאה כו'. תפלה עוד־הפעם ועוד־הפעם. אבל ופשוט שביחד עם זה צריכה להיות הקדמת תודה על חסדיו המרובים שאחת תוצאותיהם - שמחה אמיתית וגם דנפשיהבהמת.

והרבי מוסיף:

יקבל גמ"ח (לשלמו לא יאחר מסוף ג' שנים).. לכיסוי החובות.

ברכות הכי גדולות!

אם הדברים האמורים נשארו במקרה (שליח) פרטי - הרי שדברים מדהימים שנאמרו ע"י הרבי בש"פ תולדות תשמ"ח לרגל כנס השלוחים שלא שונה היה "עולמי" (בשנים שקדמו לכך היו אלה השלוחים של ארצות־הברית וקנדה) - 'התוועדות תשמ"ח' כרך א' עמ' 504:

וכפי שרואים בפועל בקיום ברכות אלו - אצל השלוחים שנתמנו לפני עשר שנים, עשרים שנה (וכיוצא בזה) - שכולם הסתדרו, ב"ה, והעמידו משפחות בבנים ובנות עוסקים בתורה ובמצוות, בבני חיי ומוזני ריחי ובכולם ריחי, ונוסף לזה - רואים את הברכות שלמעלה מדרך הטבע בהצלחת השלוחים במילוי שליחותם בהפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה.

והרי, ברכות אלו הן ברכות הכי גדולות, אלא שמצד הרגילות, לפעמים לא שמים לב לזה כדבעי, וטועים לחשוב שלא מקבלים מהמשלח את כל

הברכות הדרושות.

שוב חזר הרבי ודיבר בצורה ישירה יותר לשלוחים:

וכמה וכמה מברכות אלו כבר התקיימו בפועל - די אם יתבונן בחייו הפרטיים, בחיי בני ביתו ובהצלחה שהיתה בעבר בקיום השליחות שלו למעלה מדרך הטבע - ויראה את ריבוי ברכות המשלח שבוה.

הרבי הבטיח:

ובודאי יומשכו גם בעתיד... בשנה זו ימלא השם-יתברך...

בב' ניסן תשי"ח כתב הרבי לאשה שמספר שנים לא נפקדה בילדים ('לקוטי שיחות' כרך יד עמ' 358):

ידועה הוראת תורתנו תורת חיים, אשר על האדם להיות בשמחה ובטוב לבב... ובמכל־שכן שצריך להיות כן בהנוגע לאשה עקרת הבית...

ובפרט כשתתבונן, אפילו לשעה קלה, תראה חסדי השם־יתברך עמה ועם בעלה שי' בעבר, ובודאי יומשכו גם בעתיד.

את מכתבו סיים הרבי באיחול:

ויהי רצון אשר בשנה זו ימלא השם־יתברך משאלות לבכם לטובה בזרעא־חייאוקיימא.

הבטחה זו התממשה בדיוק כשהילד הבכור נולד בין י"ט וכ"ף כסלו תשי"ט (!).

גם להבא ייטיב הבורא

והנה מכתב מד' אדר ראשון תשי"ד ('לקוטי שיחות' כרך יד עמ' 356) בנושא דומה ובשלב שונה:

מאשר הנני קבלת מכתבו... והתחלתו שמבקש בלב נשבר ונדכה כו'.

והנה אף כי זבחי אלקים רוח נשברה לב נשבר ונדכה גו' אבל הוא כשבא מפני הרהור תשובה וכיוצא בזה אבל כשמצליח השם־יתברך וממלא בקשה ואף־על־פי־כן אינם שבעים רצון מבלי טעם מיוחד, הרי לא זוהי הדרך וכיון שבהנוגע לו מילא השם־יתברך משאלות לבבו ולכב זוגתו שיחיו לטובה ובטח ימלא גס־כן ימי הריונה כשורה ותלד זרעא־חייאוקיימא בעתה ובזמנה ובקל, איני יודע

ומבין ההקדמה שבמכתבו שהוא נשבר ונדכה, וביחד עם זה אינו מזכיר אודות ההעדפה בעניני תורה ומצוות, ולדידי הנה איפכא מסתברא שצריך היה מכתבו להתחיל שמודה הוא להשם־יתברך על מה שנפקדה זוגתו תחי' וזה נותן לו גס־כן הבטחון שגם להבא יטיב הבורא שהוא עצם הטוב בהנוגע לו לזוגתו ולבנם שיחיו ואחר־כך היה צריך לסיים שהוא מצדו הוסיף בהצנורות והכלים המשמשים לקבל ברכות השם־יתברך בעתיד ובתוספת אשר הצנורות והכלים הם הענינים דתורה ומצוות.

"נס גלוי" בכפר חב"ד

יותר מפעם אחת עורר הרבי את הצורך באחדות ובאהבת ישראל בתוככי בני ישראל בכלל ועל אחת כמה וכמה בתוככי אנ"ש.

באיגרת כאובה לוועד כפר חב"ד מיום ו' תשרי תשי"ח כותב הרבי בין השאר ('אגרות־קודש' כרך טז עמ' ז):

דעת לנבון נקל, אשר במשך כל שנות קיום הכפר, שמרו והגינו עליו באופן שלמעלה מדרך הטבע, ת"ל. שבודאי זהו בהתעוררות רחמים רבים של רבותינו נשיאינו וביחוד כ"ק מו"ח אדמו"ר מייסד הכפר ומנהלו, עד שמיום הוסד הכפר בשנת תש"ח הנה, ת"ל, לא נפקד, מכל תושבי הכפר איש. ומוכן הנס גלוי שבוה. וכיון שהתעוררות רחמים שלמעלה צריך להתאים לה כלי מתאים, וכלי מחזיק ברכתו של הקב"ה הרי הוא השלום, ובפרט

כשהמדובר הוא בהתעוררות רחמים רבים של נשיאי חב"ד אשר מסרו נפשם על הענין דאהבת ישראל, וכמו שכתבתי זה איזה פעמים, פשוט שעל כל תושבי הכפר להזהר ביותר וביותר בעניני השלום וקירוב הלבבות...

האפשרי מענה טוב מזה?

ונחתום בסיפור הבא:

בשלהי חודש תמוז תשכ"ו (ספר 'חסיד במעשיו', ר' זלמן לבנהרץ, עמודים 137-138) שהה הרה"ח ר' שמחה גורודצקי במרכז הרפואי 'אסף הרופא'. אורחיו שביקרוהו בצהרי יום הששי הופתעו מרוממות הרוח ששרתה עליו.

למבקרו סיפר:

הבוקר זכיתי לקבל מכתב כללי־פרטי מהרבי נושא תאריך ג' תמוז כשהרבי מוסיף בכתב־יד קדשו:

בברכת רפואה [ק]רובה [וש] לימה [ולבשון]רות [ט]ובות

ובתור הוספה באה זו דלהלן:

גב. [=נכתב בצידו] [ה] [ע]תה [נתקבל מכתבו מיום ד' תמוז והפ"נ שלאחריו - לפלא גדול כתבו שאינו ראוי (ח"ו) ולא נענה] [=על מכתבו בעניני רפואה] וכו' - והרי יו' צאי [חלציו] וב[ני] ב[יתו] שי' קבלו היתר יציאה משם וכו', והאפשרי מענה טוב יותר מזה!?

מטיילים, האחריות עליכם!

בחג הסוכות הבעל"ט, כל המשפחה יוצאת מהבית.

לאן? לפארקים, לגנים העירוניים ולאתרי הנופש.

מה עושים? יוצרים קשר עם השליח הקרוב אליכם, ונוטלים חלק במבצע ד' מינים.

גם מרוויחים השתתפות באחד ממבצעי הק' של הרבי, וגם זוכים לזמן איכותי עם כל המשפחה.

עקבו אחר הפירוטמים

ותכננו את 'חול המועד' שלכם בצורה מיטבית.

יש לעורר אודות נסיעות אל מחוץ לעיר בימי חול המועד סוכות... כבדי להביא אל היהודים הנמצאים שם את שמחת בית השואבה, מתוך שמחה וטוב לבב. צריכים להשתדל לזכותם במצוות ד' מינים... לברר אם יש להם ד' מינים. ובאם אין להם, צריך לקחת גם ד' מינים ששרים... ולהשאירם שם בכדי שיהיו להם ד' מינים. ומה טוב לצרף לנסיעה גם את ה"אשת חבר", וכמו־כן את ירדיו, מפני שיש לחנכם גם לעניני הפצת המעיינות - שצריכים לדאוג לכל בני ישראל, גם לאלה הנמצאים ברחוק מקום רוחני, או על כל פנים ברחוק מקום גשמי. והעיקר - שבכל מקום שישנם יהודים תהיה שמחת בית השואבה... אחת מהשתיים - או שהוא מביא אותם אליו, או שהוא נוסע אליהם, ועורך איתם כבוד את שמחת בית השואבה, ומביא איתו שמחה, ניגון שמה, עניינים משמחים ובשורות משמחות, כולל הכשרה הטובה העיקרית שמשחה כבר בא"י (שיחות קודש - השלב, כרך א, עמ' 98).